

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät suhtautuu alueellisen matkailijaveron pilotointiin varauksellisesti. Lausuntopyynnön mukaan kyse olisi uudesta verosta, joka edellyttää erillistä lainsäädäntöä ja jonka käyttöönotto olisi kunnille vapaaehtoista. Tämä lähtökohta on selkeä ja oikeudellisesti perusteltu.

Pidämme kuitenkin ongelmallisena sitä, että pilotin kohdentaminen ei perustu riittävän täsmällisesti matkailun todettuihin haittoihin. Lausuntopyynnössä matkailijaveron keskeiseksi perusteluksi esitetään matkailun kunnille aiheuttamien kustannusten kattaminen. Tästä huolimatta pilotin alueellinen raja on laaja eikä kaikilta osin vastaa niitä alueita, joissa matkailun aiheuttamat haitat ovat merkittäviä ja todennettavissa.

Pohjois-Pohjanmaalla matkailu on monin paikoin kasvava ja myönteinen elinkeino, eikä lausuntopyynnössä ole esitetty sellaista näyttöä, joka tekisi matkailijaveron käyttöönotosta ajankohtaisen koko maakunnan laajuisesti.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Lausuntopyynnön mukaan matkailijaveron tavoitteena olisi kattaa matkailun kunnille aiheuttamia kustannuksia ja tukea kestävä matkailua. Tällainen tavoite on periaatteessa hyväksyttävä.

Korostamme kuitenkin, että tavoitteiden tulee olla täsmällisesti rajattuja ja mitattavia. Lausuntopyynnössä todetaan, että Suomen verojärjestelmässä verotulot ovat lähtökohtaisesti

yleiskatteellisia. Tämä tarkoittaa, että ilman erillisiä sitoumuksia matkailijaveron tuotot eivät automaattisesti kohdistu matkailun aiheuttamiin kustannuksiin.

Pidämme välttämättömänä, että mahdollinen matkailijavero sidotaan kunnallisessa päätöksenteossa selkeästi matkailun aiheuttamien lisäkustannusten kattamiseen. Muussa tapauksessa verosta muodostuu yleinen lisärahoituskeino, mikä ei vastaa lausuntopyynnössä esitettyä tarkoitusta.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Lausuntopyynnössä todetaan, että matkailijavero kohdistuisi majoitustoimintaan ja että myös alustojen kautta tapahtuva majoitus on tunnistettu osaksi kokonaisuutta. Tätä lähtökohtaa pidämme oikeana ja välttämättömänä.

Jos matkailijavero otetaan käyttöön, sen tulee kohdistua kaikkiin lyhytaikaisen majoituksen muotoihin yhdenvertaisesti. Tämä koskee hotelleja, leirintäalueita, mökkivuokrausta sekä digitaalisten alustojen kautta tapahtuvaa majoitusta ja yksittäisiä vuokraajia.

Mikäli veron perintä kohdistuu käytännössä vain perinteisiin majoitusyrityksiin, kilpailuneutraliteetti ei toteudu. Tämä olisi ristiriidassa verotuksen yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa ja vääristäisi markkinoita.

Veron ei tule kohdistua pitkäaikaiseen asumiseen eikä muuhun kuin matkailuun liittyvään majoittumiseen.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Lausuntopyynnön mukaan matkailijaveron käyttöönotto perustuisi puitelainsäädäntöön, jossa kunta päättäisi itse veron käyttöönotosta. Tämä on kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta perusteltu ratkaisu.

Samalla on tunnistettava riski alueiden välisestä eriytymisestä. Mikäli naapurikunnat tekevät erilaisia päätöksiä, matkailu ja investoinnit voivat ohjautua verottomille alueille. Tämä riski on erityisen merkittävä Pohjois-Suomessa, jossa matkailu on herkkää hintatekijöille ja saavutettavuudelle.

Pidämme tärkeänä, että mahdollinen puitelainsäädäntö asettaa kunnille riittävän yhtenäiset reunaehdot veron käyttöönotolle.

Matkailuvero on perusteltu vain jos on näytettävissä matkailusta aiheutuva haitta ja myös perusteltavissa se, mitä haittoja verolla korjataan. Vero näyttäytyy muutoin epäreiluna verona niin matkailijoiden kuin matkailualan yrittäjien suuntaan.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

-

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

Matkailuyrittäjän näkökulma: vaikutus kannattavuuteen, kysyntään ja kilpailuun

Kysyntä- ja hinnoitteluvaikutus: "kuka maksaa veron" käytännössä

Vaikka vero olisi muodollisesti matkailijan maksettava, se voi tosiasiassa jakautua:

- Matkailijalle (korkeampi loppuhinta)
- Yrittäjälle (jos hintaa ei voi nostaa kilpailun vuoksi → kate laskee)
- Alustalle / välitysportaalle (jos ne osallistuvat tai joustavat provisiossa; harvinaisempaa ilman velvoitetta)

Pohjois-Suomessa ja etenkin saavutettavuus-/hintaherkillä markkinoilla riski on, että yrittäjä päätyy nielemään osan verosta. Esimerkiksi naapurikuntien eriytyminen on yrittäjän kannalta keskeinen: jos vero ei ole yhtenäinen, syntyy veroton vaihtoehto lyhyen ajomatkan päässä.

Yrittäjälle kriittinen havainto: jos vero on per yö / per henkilö, se osuu suhteellisesti enemmän

- lyhyisiin, hinnaltaan edullisiin yöpymisiin (prosenttiosuus hinnasta suurempi)
- perheisiin (henkilömäärä kasvaa)
- sesonkien ulkopuolisiin viikonloppupaketteihin joissa hintavaihtelu on suurempi

Tämä voi lisätä tarvetta muuttaa hinnoittelumallia, paketoita palveluja uudelleen tai siirtää kysyntää toisaalle.

Kilpailuneutraliteetti: suurin liiketoimintariski on epäsymmetrinen soveltaminen

Yrittäjän kannalta haitallisin lopputulos on, että vero kohdistuu käytännössä vain:

- rekisteröityneisiin majoitusliikkeisiin, joilla on valmiit raportointiprosessit, ja
- jättää osan alustavälitteisestä ja "harmaammasta" tarjonnasta kevyemmälle valvonnalle.

Se aiheuttaisi:

- hintakilpailun vääristymän (sama asiakas, eri verokohtelu)
- investointien hidastumisen ammattimaisessa majoituksessa (tuotto-odotus heikkenee)

- kannustinongelman: siirtymää kevyempään toimintamuotoon, jos valvonta on epätasainen

Yrittäjän näkökulmasta pilotin keskeinen kysymys ei ole kerätääkö vero vaan pystytäänkö se keräämään yhdenvertaisesti.

Veron kerääminen on myös hallinnollinen taakka: kustannus, joka ei näy veroprosentissa

Hallinnollinen taakka muodostuu tyypillisesti:

- raportoinnista (yöpymiset, henkilöt, veroluokat)
- tilityksistä ja täsmäytyksestä (peruuntumiset, muutokset, maksutavat)
- asiakasviestinnästä ja reklamaatioista (“miksi tämä maksu”, “mihin se menee”)

Jos keruu ei ole automatisoitu ja alustat eivät kannu osuutta, seuraus on käytännössä yrittäjälle uusi kuukausittainen hallinnollinen prosessi. Pienissä yrityksissä se tarkoittaa usein omistajan työaikaa tai tilitoimiston lisälaskua, nämä molemmat heikentävät kannattavuutta suoraan.

Pilotissa pitäisi pakottaa todentamaan: paljonko hallinnollinen kustannus on euroina per varaus / per majoitusvuorokausi, ei vain koettu taakka.

Veropilotin alueellinen raja: yrittäjän kannalta ennustettavuus ja brändi

Lausunnon ydin on, että pilotti on liian laaja suhteessa haitta-argumenttiin. Yrittäjälle tämä näkyy kahdella tavalla:

1. Ennustettavuus: jos veron logiikka ei ole selkeä (haitta → korvaus), vero koetaan yleiseksi lisäkuluksi, jota voi tulla lisää tai laajentua. Tämä nostaa riskipreemiota investoinneissa.
2. Destinaatiobrändi: jos koko maakunta leimataan verolliseksi ilman haittanäyttöä, se voi heikentää hintamielikuvaa ja kilpailuasemaa suhteessa verottomiin alueisiin.

Matkailija hyväksyy maksun helpommin, jos se näkyy ja on perusteltu

Matkailijalle vero on hyväksyttävämpi, jos:

- se on läpinäkyvä (mitä peritään, miksi, mihin käytetään)
- se on ennakoitava (ei yllätysmaksu sisäänkirjautuessa)
- se linkittyy konkreettisiin parannuksiin (infra, jäte, reitit, wc:t, turvallisuus, opastus)

Matkailija kokee maksun “reiluna”, jos näkee yhteyden palvelutasoon tai ympäristön hoitoon.

Hintaherkkyys ja käyttäytymisvaikutus: vero voi ohjata valintoja

Matkailijan käyttäytyminen voi muuttua kolmella tavalla:

- valitaan lyhyempi matka / yksi yö vähemmän
- valitaan naapurikunta (veroton)
- valitaan edullisempi majoitusmuoto (tai harmaa tarjonta)

Jos veromalli on ”per henkilö per yö”, perhematkailu reagoi herkemmin kuin pariskuntamatkailu. Jos vero on ”per huone per yö”, se voi tuntua epäreilulta yksin matkustavalle.

Matkailijan kannalta reiluus ei ole vain kaikille sama vaan suhteessa käyttöön. Tämä kytkeytyy parhaiten ajatukseen, että vero perustellaan matkailun lisäkustannuksilla, mutta pilotissa pitäisi myös osoittaa, että veromalli ei rankaise suhteettomasti tiettyjä matkailijaryhmiä. Jos ja kun vero kohdistuu myös suomalaisten omaan maan sisäiseen matkailuun, niin vero nostaa myös ylimääräisenä maksuna pilottialueelle tulevien kokonaisverorasitusta. Suomalaisten matkailijoiden määrä onkin jo nyt vähentynyt voimakkaasti erityisesti Rovaniemen seudulla, hintataso on jo nyt liian korkea tavalliselle perhematkaajalle.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Lausuntopyynnössä todetaan, että matkailijavero kohdistuisi majoitustoimintaan ja että myös alustojen kautta tapahtuva majoitus on tunnistettu osaksi kokonaisuutta. Tätä lähtökohtaa pidämme oikeana ja välttämättömänä.

Jos matkailijavero otetaan käyttöön, sen tulee kohdistua kaikkiin lyhytaikaisen majoituksen muotoihin yhdenvertaisesti. Tämä koskee hotelleja, leirintäalueita, mökkivuokrausta sekä digitaalisten alustojen kautta tapahtuvaa majoitusta ja yksittäisiä vuokraajia.

Mikäli veron perintä kohdistuu käytännössä vain perinteisiin majoitusyrityksiin, kilpailuneutraliteetti ei toteudu. Tämä olisi ristiriidassa verotuksen yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa ja vääristäisi markkinoita.

Veron ei tule kohdistua pitkäaikaiseen asumiseen eikä muuhun kuin matkailuun liittyvään majoittumiseen. Jos ja kun vero kohdistuu myös suomalaisten omaan maan sisäiseen matkailuun, niin vero nostaa myös ylimääräisenä maksuna pilottialueelle tulevien kokonaisverorasitusta.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Tärkeää olisi pilotissa tunnistaa ne kunnat, joissa matkailu tuo selkeää haittaa ja kohdistaa koko pilotti vain näihin kuntiin. Nyt kuntien näkemyksiä kuulostellessa on tullut mielikuva, että tästä halutaan yleiskatteellinen verokertymä, joka voidaan kohdentaa kunnan matkailupalveluiden parantamiseen ilman että vielä matkailu toisi kaiken hyvän päälle mitään suurempaa haittaa.

Toisekseen jos veron määrä ei ole selkeästi sama kaikille kunnille, tämä kyllä luo väistämättä mielenkiintoisia tilanteita kuntien ja eri kuntiin menevien matkailijoiden välille. Ei välttämättä kyllä toimi veron hyväksyttävyyden näkökulmasta mitenkään positiivisesti

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

-

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

-

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

-

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Koska verotulot ovat yleiskatteellisia, pidämme välttämättömänä, että kunta, joka ottaa matkailijaveron käyttöön, sitoutuu avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen.

Kunnan tulisi:

- määritellä etukäteen, mihin matkailijaveron tuotot kohdistetaan
- raportoida säännöllisesti veron kertymä ja käyttökohteet
- osoittaa selkeä yhteys matkailun aiheuttamiin kustannuksiin

Ilman näitä elementtejä matkailijaveron hyväksyttävyys jää heikoksi.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Lausuntopyynnössä todetaan, että veron kantamiseen on tarkoitus luoda tekninen järjestelmä. Tämä on keskeinen ja kannatettava lähtökohta.

Korostamme, että veron keräämisen tulee olla mahdollisimman automatisoitua eikä se saa lisätä kohtuuttomasti yrittäjien hallinnollista taakkaa. Erityisen tärkeää on, että digitaaliset majoituspalvelut veloitetaan osallistumaan veron keräämiseen silloin, kun varaus ja maksu tapahtuvat niiden kautta.

Toinen tärkeä seikka on, että veron pitää olla yhdenmukainen koko pilottialueella. Eli määrän pitää olla sama. Kunnat eivät voi ryhtyä kilpailemaan veron suuruudella

Muussa tapauksessa veron perintä ja valvonta kohdistuvat epätasaisesti ja heikentävät kilpailuneutraalisuutta.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailu on Pohjois-Pohjanmaalla merkittävä elinkeino, joka tukee työllisyyttä, palvelutarjontaa ja alueiden elinvoimaa. Tilastokeskuksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan majoitusliikkeissä yövyttiin yhteensä noin 1,83 miljoonaa kertaa vuonna 2024. Yöpymiset vähenivät edellisvuodesta neljä prosenttia. Kotimaisten matkailijoiden yöpymisiä kirjattiin 1,49 miljoonaa yöpymisvuorokautta ja ulkomaisille 345000 vuorokautta. Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset vähenivät noin yhdeksän prosenttia, kun taas ulkomaisten yöpymiset kasvoivat merkittävästi eli 25 prosenttia. Pohjois-Pohjanmaan markkinaosuus koko Suomen kaikista yöpymisistä oli viime vuonna 8,1 % (8,4 % v. 2023), kotimaisista yöpymisistä 9,1 % (9,6 % v. 2023) ja ulkomaalaisten yöpymisistä 5,4 % (4,8 % v. 2023).

Tämä osoittaa matkailun kasvupotentiaalin. Samalla se korostaa tarvetta arvioida huolellisesti kaikki matkailun kustannuksia lisäävät toimenpiteet, jotta kehitystä ei tarpeettomasti jarruteta.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Suomalaisten matkailijoiden matkustusintoon voi vaikuttaa selvästi enemmän. Jo nyt suomalaisten verorasitus on merkittävä. Lisäkustannukset voivat vaikuttaa siihen, että valitaan sellaisia matkakohteita, joissa ei veroa peritä.

Ulkomaalaisten matkustuksen vero vaikuttanee vähemmän, näyttää siltä että niillä alueilla, jotka Pohjois-Suomessa vetää, niin tullaan hinnoista piittaamatta.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

-

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Näitä on käsitelty jo aiemmissa vastuksissa

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Matkailu ja majoitustoiminnan verotus on erittäin korkea Suomessa verrattuna muihin maihin, joissa on jo esim. matkailuvero käytössä. Alv on 25,5% joka on EU:n toiseksi korkein vero. Majoituspalveluiden henkilökuljetusten ja liikuntapalveluiden arvonlisävero on noussut 10:stä 13,5 prosenttiin. Kaikki verot nostavat matkailun hintaa ja matkailijan kustannuksia ja saattavat heikentää matkailun houkuttelevuutta.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Valmistelussa tulee erityisesti:

- kohdentaa pilotti niihin alueisiin, joissa matkailun haitat ovat todennettavissa
- varmistaa verotuksen yhdenvertaisuus ja kilpailuneutraliteetti
- minimoida hallinnollinen taakka yrityksille
- laatia vaikutusarvio yritysten kannattavuuteen ja alueiden väliseen kilpailuun
- Koska kyse on uudesta verosta, valmistelun on oltava huolellista ja oikeusturvan kannalta kestävää.
- Matkailijaveron pilotista ei tule muodostua pysyvää ratkaisua ilman perusteellista arviointia.

Matkailuyrittäjän kannalta suurimmat riskit eivät ole veron olemassaolo sinänsä, vaan:

- epätasainen soveltaminen (alustat ja epäyhtenäinen valvonta)
- kuntien välinen eriytyminen (kysynnän siirtymä)
- hallinnollinen taakka (pienissä yrityksissä suhteeton)
- epäselvä käyttötarkoitus (investointien ennustettavuus heikkenee)

Matkailijan kannalta hyväksyttävyys riippuu:

- läpinäkyvyydestä ja koetusta vasta-arvosta
- hinnoittelun ennakoitavuudesta ja kitkattomuudesta
- koetusta reiluudesta (sama sääntö kaikille majoitusmuodoille)

Mikäli pilotin valmistelua aiotaan jatkaa, tulee koko prosessin ajan huolehtia, että matkailualan yrittäjiä osallistetaan valmisteluun koko sillä alueella, johon vero on tarkoitus ulottaa.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Kolehmainen Marjo
Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät